

(Retsakter vedtaget i henhold til afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union)

RÅDETS RAMMEAFGØRELSE
af 15. marts 2001
om ofres stilling i forbindelse med straffesager

(2001/220/RIA)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 31 og artikel 34, stk. 2, litra b),

under henvisning til Den Portugisiske Republiks initiativ ⁽¹⁾,

under henvisning til Europa-Parlamentets udtalelse ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I overensstemmelse med Rådets og Kommissionens handlingsplan for, hvorledes Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed bedst kan gennemføres, særlig punkt 19 og punkt 51, litra c), skal spørgsmålet om støtte til ofre tages op senest fem år efter traktatens ikrafttræden, ved at der foretages en sammenlignende undersøgelse af erstatningsordninger for ofre, og ved at man undersøger mulighederne for en EU-indsats. (2) Kommissionen forelagde den 14. juli 1999 Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en meddelelse med titlen »Ofre for kriminalitet i Den Europæiske Union: overvejelser om standarder og tiltag«. Europa-Parlamentet vedtog den 15. juni 2000 en beslutning om Kommissionens meddelelse. (3) Ifølge konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tammerfors den 15.-16. oktober 1999, særlig punkt 32, bør der udarbejdes minimumsstandarder for beskyttelse af ofrene for kriminalitet, navnlig for ofrenes adgang til domstolene og tilsvarende organer og deres ret til skadeserstatning, herunder dækning af sagsomkostninger. Endvidere bør der udarbejdes nationale programmer til finansiering af offentlige og private foranstaltninger vedrørende bistand til og beskyttelse af ofre. (4) Medlemsstaterne bør foretage en indbyrdes tilnærmelse af deres love og administrative bestemmelser i det omfang, der er nødvendigt for at sikre ofre for forbrydelser et højt beskyttelsesniveau, uanset i hvilken medlemsstat ofrene befinder sig.	(5) Det er vigtigt at overveje spørgsmålet om ofres behov og løse det globalt og på samordnet vis, så man undgår delløsninger eller inkonsekvente løsninger, der kan medføre en sekundær viktisering. (6) Denne rammeafgørelse behandler derfor ikke blot spørgsmålet om at beskytte ofres interesser under den egentlige straffesag. Den omhandler også visse foranstaltninger, der tager sigte på at bistå ofre før eller efter straffesagen, med henblik på at afbøde virkningerne af forbrydelsen. (7) Foranstaltningerne med henblik på at bistå ofre for forbrydelser, herunder navnlig bestemmelserne om erstatning og mægling, berører dog ikke ordninger i forbindelse med en civil retssag. (8) Det er nødvendigt at foretage en indbyrdes tilnærmelse af regler og praksis for så vidt angår ofres stilling og deres vigtigste rettigheder, særlig retten til at blive behandlet med respekt for deres værdighed, retten til at give og modtage oplysninger, retten til at forstå og blive forstået, retten til at blive beskyttet på processens forskellige stadier samt retten til, at der tages hensyn til ulempen ved at have bopæl i en anden stat end den, hvor forbrydelsen er begået. (9) Denne rammeafgørelse pålægger dog ikke medlemsstaterne pligt til at sikre ofre samme behandling som parterne i en retssag. (10) Det er vigtigt, at specialtjenester og offerstøtteorganisationen inddrages både før, under og efter straffesagen. (11) De personer, der kommer i kontakt med ofrene, bør gives en tilstrækkelig og relevant uddannelse, hvilket er afgørende både for ofrene og for, at processens mål kan nås. (12) Man bør benytte sig af eksisterende netværk af kontaktpunkter i medlemsstaterne, enten inden for rammerne af retssystemet eller i form af forbindelser mellem offerstøtteorganisationer —

⁽¹⁾ EFT C 243 af 24.8.2000, s. 4.

⁽²⁾ Udtalelse afgivet den 12.12.2000 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

TRUFFET FØLGENDE RAMMEAFGØRELSE:

Artikel 1

Definitioner

I denne rammeafgørelse forstås ved:

- a) »offer«: en fysisk person, som har lidt skade, herunder fysisk eller psykisk skade, følelsesmæssige lidelser eller økonomisk tab, der er direkte forvoldt af handlinger eller undladelser, der strider mod en medlemsstats straffelov
- b) »offerstøtteorganisation«: en ikke-statslig organisation, der er etableret lovligt i en medlemsstat, og hvis gratis støtte til ofre for forbrydelser, ydet under passende forhold, udgør et supplement til den statslige indsats på dette område
- c) »straffesag«: straffesager som defineret i den relevante nationale ret
- d) »proces«: en proces i bred forstand, som ud over straffesagen også omfatter alle de kontakter, som offeret etablerer i sin egenskab af offer med en hvilken som helst myndighed, offentlig tjeneste eller offerstøtteorganisation før, under eller efter straffesagen
- e) »mægling i straffesager«: forsøg på, før eller under straffesagen, at finde en mindelig løsning mellem offeret og gerningsmanden, ved en kompetent persons mellemkomst.

Artikel 2

Respekt og anerkendelse

1. Hver medlemsstat sikrer, at ofrene har en reel og passende rolle i dets strafferetssystem. Hver medlemsstat gør fortsat sit yderste for at sikre, at ofre behandles med behørig respekt for deres personlige værdighed under processen, og anerkender ofrenes legitime rettigheder og interesser navnlig i forbindelse med straffesager.

2. Hver medlemsstat sikrer, at særlig sårbare ofre kan få særbehandling, der er bedst muligt afpasset efter deres situation.

Artikel 3

Ret til at blive hørt og tilvejebringe beviser

Hver medlemsstat sikrer ofres mulighed for at blive hørt under processen og for at tilvejebringe beviser.

Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at myndighederne kun afhører ofre i det omfang, der er nødvendigt for straffesagen.

Artikel 4

Ret til at modtage oplysninger

1. Hver medlemsstat sikrer navnlig, at ofre fra deres første kontakt med de retshåndhavende myndigheder har adgang til oplysninger, der måtte være relevante for beskyttelse af deres interesser, ved hjælp af de midler, som medlemsstaten anser for

passende, og så vidt muligt på sprog, der normalt forstås. Disse oplysninger skal mindst omfatte:

- a) hvilken type tjeneste eller organisation ofre kan henvende sig til for at få støtte
- b) hvilken type støtte ofre kan få
- c) hvor og hvordan ofre kan indgive anmeldelse
- d) hvilke procedurer der følger efter indgivelsen af anmeldelsen, og hvilken rolle ofre spiller i forbindelse med disse procedurer
- e) hvordan og på hvilke betingelser ofre kan opnå beskyttelse
- f) i hvilket omfang og på hvilke betingelser ofre har adgang til
 - i) juridisk rådgivning, eller
 - ii) advokatbistand, eller
 - iii) enhver anden form for rådgivning,
 for så vidt offeret har ret til den i nr. i) og ii) omhandlede bistand
- g) hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at ofre har ret til erstatning
- h) hvilke særlige mekanismer ofre kan anvende til at beskytte deres interesser, hvis de har bopæl i en anden stat.

2. Hver medlemsstat sikrer, at ofre, der udtrykker ønske herom, underrettes om:

- a) den videre behandling af anmeldelsen
- b) relevante elementer, der i tilfælde af retsforfølgning gør det muligt for offeret at få kendskab til forløbet af straffesagen mod den person, der er tiltalt for de forhold, der vedrører offeret, undtagen i særlige tilfælde, hvor dette kan være til hinder for en korrekt rettergang
- c) rettens dom.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at det — i det mindste i de tilfælde, hvor der er fare for offeret — kan besluttes om nødvendigt at underrette offeret, når den person, der er tiltalt eller dømt for lovovertrædelsen, løslades.

4. Hvis en medlemsstat på eget initiativ fremsender de i stk. 2 og 3 omhandlede oplysninger, skal den sikre, at offeret kan vælge ikke at modtage disse, medmindre det i henhold til den relevante strafferetspleje er obligatorisk at fremsende oplysningerne.

Artikel 5

Garantier for kommunikation

Hver medlemsstat træffer i forhold til ofre, der optræder som vidne eller part i en straffesag, de nødvendige foranstaltninger med henblik på at reducere kommunikationsvanskelighederne mest muligt for så vidt angår ofrenes forståelse af eller deltagelse i de relevante dele af den pågældende straffesag i et omfang, der ligner omfanget af tilsvarende foranstaltninger, som træffes i forhold til tiltalte.

*Artikel 6***Særlig bistand til ofre**

Hver medlemsstat sikrer, at ofre, der kan optræde som part i en straffesag, får adgang til rådgivning, som nævnt i artikel 4, stk. 1, litra f), nr. iii), om deres rolle under retssagen, og i relevante tilfælde adgang til advokatbistand, jf. artikel 4, stk. 1, litra f), nr. ii), der i begrundede tilfælde er gratis.

*Artikel 7***Ofres udgifter i forbindelse med en straffesag**

Hver medlemsstat giver efter de relevante nationale bestemmelser ofre, der optræder som part eller vidne, mulighed for at få godtgjort de udgifter, de pådrager sig i forbindelse med deres påkrævede deltagelse i straffesagen.

*Artikel 8***Ret til beskyttelse**

1. Hver medlemsstat sikrer et passende beskyttelsesniveau for ofre og i relevante tilfælde for deres familier eller hermed ligestillede personer, navnlig med hensyn til deres sikkerhed og beskyttelse af deres privatliv, hvis de kompetente myndigheder finder, at der er alvorlig fare for hævnakter eller håndfaste beviser for, at nogen alvorligt ønsker at krænke deres privatliv.
2. Med henblik herpå og med forbehold af stk. 4 sikrer hver medlemsstat, at der om nødvendigt som led i retssagen kan træffes passende foranstaltninger til at beskytte ofrenes, deres familiers eller ligestillede personers privatliv, herunder beskytte dem mod fotografisk gengivelse.
3. Hver medlemsstat sikrer ligeledes, at kontakt mellem offeret og gerningsmanden i retsbygningerne undgås, medmindre straffesagen gør en sådan kontakt nødvendig. Når det er relevant for at opnå dette, sørger hver medlemsstat for, at der efterhånden i retsbygningerne indrettes særskilte venteværelser for ofrene.
4. Hver medlemsstat sikrer, at ofre, der har brug for beskyttelse mod følgerne af at afgive vidneforklaring i et offentligt retsmøde, efter en retskendelse kan vidne under forhold, der opfylder denne målsætning, på en hvilken som helst hensigtsmæssig måde, som er i overensstemmelse med den pågældende medlemsstats grundlæggende retsprincipper.

*Artikel 9***Ret til erstatning i forbindelse med straffesagen**

1. Hver medlemsstat sikrer, at ofre for forbrydelser har ret til, at der inden for en rimelig frist som led i straffesagen træffes afgørelse om erstatning fra gerningsmanden undtagen i de tilfælde, hvor spørgsmålet om erstatning efter national ret afgøres i anden sammenhæng.
2. Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger til at tilskynde gerningsmanden til at yde passende erstatning til ofrene.

3. Ejendele tilhørende offeret, som er blevet beslaglagt som led i straffesagen, og som kan tilbageleveres, leveres straks tilbage til offeret, medmindre de er nødvendige for straffesagen.

*Artikel 10***Mægling i straffesager**

1. Hver medlemsstat søger at fremme mægling i straffesager i forbindelse med lovovertrædelser, hvor den anser denne fremgangsmåde for hensigtsmæssig.
2. Hver medlemsstat sikrer, at der kan tages højde for en eventuel aftale, der måtte blive indgået mellem offeret og gerningsmanden i forbindelse med en sådan mægling i straffesager.

*Artikel 11***Ofre med bopæl i en anden medlemsstat**

1. Hver medlemsstat sikrer, at dens kompetente myndigheder er i stand til at træffe passende foranstaltninger til i størst muligt omfang at begrænse de vanskeligheder, især med hensyn til afviklingen af processen, som opstår, når offeret har bopæl i en anden stat end den, hvor lovovertrædelsen har fundet sted. Myndighederne bør med henblik herpå især have mulighed for:
 - at beslutte, hvorvidt offeret skal have mulighed for at afgive vidneforklaring umiddelbart efter, at lovovertrædelsen er begået
 - i størst muligt omfang at kunne gøre brug af bestemmelserne om video- og telefonkonference i artikel 10 og 11 i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater⁽¹⁾, med henblik på afhøring af ofre med bopæl i en anden stat.
2. Hver medlemsstat sikrer, at offeret for en lovovertrædelse begået i en anden medlemsstat end den, hvor offeret har bopæl, kan indgive anmeldelse til de kompetente myndigheder i sin bopælsstat, hvis den pågældende ikke har haft mulighed herfor i den medlemsstat, hvor lovovertrædelsen blev begået, eller i tilfælde af en grov forbrydelse ikke har ønsket det.

Den myndighed, som anmeldelsen indgives til, videresender den straks til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor lovovertrædelsen er blevet begået, hvis den ikke selv er kompetent i sagen. Anmeldelsen behandles efter national ret i den stat, hvor lovovertrædelsen er blevet begået.

*Artikel 12***Samarbejdet mellem medlemsstaterne**

Hver medlemsstat støtter, udvikler og forbedrer samarbejdet mellem medlemsstaterne for at sikre en mere effektiv beskyttelse af ofrenes interesser i straffesager, uanset om dette sker i form af netværk, der er direkte knyttet til retssystemet, eller i form af forbindelser mellem offerstøtteorganisationer.

⁽¹⁾ EFT C 197 af 12.7.2000, s. 1.

*Artikel 13***Specialtjenester og offerstøtteorganisationer**

1. Hver medlemsstat støtter i forbindelse med processen inddragelsen af offerstøtteorganisationer, der har til opgave at modtage ofre i indledningsfasen og derefter støtte og bistå dem enten ved i offentligt regi at stille specialuddannede personer til rådighed eller ved at anerkende og finansiere offerstøtteorganisationer.

2. Hver medlemsstat fremmer, at sådanne personer eller organisationer inddrages i processen, især med hensyn til:

- a) at give ofre oplysninger
- b) at yde ofre hjælp alt efter deres umiddelbare behov
- c) at ledsage ofre, om nødvendigt og muligt under straffesagen
- d) at bistå ofre, hvis disse anmoder derom, efter at straffesagen er afsluttet.

*Artikel 14***Uddannelse af de personer, der inddrages i processen, eller som på anden måde kommer i kontakt med ofre**

1. Hver medlemsstat fremmer, enten i offentligt regi eller i form af finansiering af offerstøtteorganisationer, initiativer, der åbner mulighed for, at personer, der inddrages i processen, eller som på anden måde kommer i kontakt med ofre, får en hensigtsmæssig uddannelse med specielt henblik på de mest sårbare gruppers behov.

2. Stk. 1 finder navnlig anvendelse på politiet og retsvæsenets aktører.

*Artikel 15***Praktiske forhold i forbindelse med ofrenes situation under processen**

1. Hver medlemsstat støtter med henblik på processen generelt og især på de steder, hvor straffesager foretages, at der gradvis tilvejebringes forhold, der forsøger at forebygge sekundær viktisering og undgår, at ofre udsættes for unødigt pres. Det drejer sig især om at sikre en korrekt modtagelse af ofre, og om at tilvejebringe forhold på de relevante steder, der er afpasset efter ofrenes situation.

2. Ved gennemførelsen af stk. 1 tager hver medlemsstat især hensyn til faciliteterne i retsbygninger, på politistationer, hos offentlige tjenester og hos offerstøtteorganisationer.

*Artikel 16***Geografisk anvendelsesområde**

Denne rammeafgørelse finder anvendelse på Gibraltar.

*Artikel 17***Gennemførelse**

Hver medlemsstat vedtager de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme denne rammeafgørelse, inden:

- 22. marts 2006 for så vidt angår artikel 10
- 22. marts 2004 for så vidt angår artikel 5 og 6
- 22. marts 2002 for så vidt angår de øvrige bestemmelser.

*Artikel 18***Evaluerings**

Hver medlemsstat sender Generalsekretariatet for Rådet og Kommissionen teksten til de retsforordninger, som de udsteder for at gennemføre de forpligtelser, der følger af denne rammeafgørelse, i national ret fra og med de i artikel 17 omhandlede datoer. Rådet evaluerer inden et år efter hver af disse datoer de foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet for at efterkomme denne rammeafgørelses bestemmelser, ved hjælp af en rapport udarbejdet af generalsekretariatet på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne og en skriftlig rapport forelagt af Kommissionen.

*Artikel 19***Ikrafttræden**

Denne rammeafgørelse træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. marts 2001.

På Rådets vegne

M-I. KLINGVALL

Formand